

Riigikogu keskkonnakomisjon
Lossi plats 1a
15165 Tallinn

Meie 12.08.2020 nr 4/191

Arvamuse esitamine jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seaduse eelnõu 190 SE kohta

Lugupeetud Erki Savisaar!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Kaupmeeste Liit, Eesti Keemiatööstuse Liit, Eesti Toiduainetööstuse Liit, Eesti Plastitööstuse Liit, Eesti E-kaubanduse Liit, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda ning Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ (ETO) (edaspidi: Ettevõtjate esindusorganisatsioonid) pöörduvad Riigikogu keskkonnakomisjoni poole seoses jäätmeseaduse ja pakendiseaduse muutmise seaduse eelnõuga 190 SE (edaspidi: Eelnõu).

Ettevõtjate esindusorganisatsioonid on vastu Mart Võrklaeva poolt 03.06.2020 esitatud muudatusettepanekule nr 3, mille sisuks on kehtestada müügiapakendile ringlussevõtu sihtarv. Järgnevalt toome välja põhjused, miks ei ole hetkel mõistlik kehtestada müügiapakendile ringlussevõtu sihtarvu.

- Müügiapakendile ringlussevõtu sihtarvu kehtestamisel näeme ühe olulise kitsaskohana seda, et puudub võimalus üldisest pakendijäätmete voost eristada, millised pakendid on müügiapakendid ja millised mitte. Näiteks suhkrukott võib olla müügiapakend, kui inimene ostab poest kotiga suhkrut. Samas võib suhkrukott olla ka rühmapakend, kui inimene või kauplus kaalub suhkrukotist väiksema koguse suhkrut ning pakendab selle väiksemasse müügipakendisse. Juhime tähelepanu sellele, et ka pakendijäätmete asukohta järgi ei ole võimalik müügipakendeid muudest pakendijäätmetest eristada. Näiteks müügipakendeid satub ettevõtete kogumisvahenditesse ning ka vastupidi ehk veo- ja rühmapakendeid satub elanike poolt kasutatavatesse kogumisvahenditesse.
- Kuna müügipakendeid on keeruline eristada muudest pakendijäätmetest, siis ei ole võimalik usaldusväärsetl kindlaks teha, kui suur osa müügipakenditest on võetud ringlusesse. Meile teadolevalt puudub täna igasugune müügipakendi ringlussevõtu mõõtmise meetodika. Lisaks on väga keeruline kontrollida, kas müügipakendi ringlussevõtu määr kajastab ka tegelikkuses müügipakendite ringlussevõttu või on selle hulgas teatud ulatuses ka rühma- ja veopakendi ringlussevõtt. Kuna riik ei suuda juba täna tõhusalt kontrollida turule lastud pakendite kogust, siis ei pea me tõenäoliseks, et riik suudab tõhusalt teostada järelevalvet müügipakendi ringlussevõtu sihtarvu osas. Seetõttu võib muudatus veelgi suurendada ebaausat konkurentsi pakendiettevõtjate vahel.

- Müügipakendile ringlussevõtu sihtarvu kehtestamine suurendab põhjendamatult pakendiettevõtjate kulusid. Kulude kasv on tingitud sellest, et müügipakendi ringlussevõtt on üldreeglina kallim kui veo- või rühmapakendi ringlussevõtt. Pakendidirektiivi kohaselt on oluline, et pakendiettevõtja täidaks õigeaegselt pakendijäätmete ringlussevõtu sihtarvud. Samas ei näe direktiiv ette, kas sihtarvud tuleb täita veo-, rühma- või müügipakendi arvelt. Direktiiv jätab selles osas pakendiettevõtjatele ja taaskasutusorganisatsioonidele vabad käed ning sama põhimõtet peaks järgima ka Eesti riik.
- Olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvu saavutamiseks on ka muid lahendusi kui müügipakendile ringlussevõtu sihtarvu kehtestamine. Meile jääb ebaselgeks, miks on paljude erinevate võimalike lahenduste hulgast kõige parem just müügipakendile ringlussevõtu sihtarvu kehtestamine. Ettevõtjate esindusorganisatsioonid ei ole näinud analüüsi, mis kinnitab, et just see lahendus on kõige parem soovitud eesmärgi täitmiseks.
- ELi direktiivid, sh jäätmete raamdirektiivi ja pakendidirektiivi muudatused ei kohusta liikmesriike kehtestama müügipakendile ringlussevõtu sihtarvu. Kõik taaskasutuse ja ringlussevõtu sihtarvud on ELi õiguses kehtestatud kogu turule lastud pakendi (nii müügi-, veo- kui rühmapakendi) summaarsetest kogustest lähtudes. Eesti ei peaks kehtestama direktiivist rangemaid pakendijäätmete ringlussevõtu sihtarve. Meile teadaolevalt ei ole ka teistes liikmesriikides kehtestatud müügipakendile eraldi ringlussevõtu sihtarvu.
- Juhime tähelepanu ka Keskkonnaministeeriumi endise jäätmeosakonna juhataja Peeter Eeki 2011. aasta ajakirjas „Õiguskeel“ avaldatud artiklile „Pakendiseaduse mõisted, eesmärgid ja probleemid“. Nimetatud artiklis selgitas Peeter Eek järgnevat:
 - Kuni 2008.a. lõpuni pakendiettevõtjatele kehtinud kohustus eristada pakendiregistrile esitatavates andmetes veo-, rühma- ja müügipakend tühistati seoses rohkete vaidlustega selle üle, millist liiki pakendiga on konkreetsel juhul tegemist.
 - Müügipakenditele eraldi taaskasutuse sihtarvude kehtestamine teeks süsteemi keerukamaks ja esitaks uusi nõudeid järelevalvele.
 - Tegelikud müügipakendi kogumise probleemid on silmnähtavalt seotud seniste taaskasutamiskohustuste täitmise oluliste moonutustega, mida müügipakendile eraldi sihtarvude kehtestamine ei aita lahendada, vaid pigem vastupidi.

Ettevõtjate esindusorganisatsioonide ettepanek:

Kuna müügipakendile ringlussevõtu sihtarvu kehtestamise kohustus ei tulene ELi direktiividest, selle kehtestamine toob ettevõtetele kaasa kulusid ning riigil puudub võimekus teostada kontrolli selle nõude täitmise üle, siis tuleb loobuda selle nõude kehtestamisest. Nõustume, et Eestil võib olla vaja kasutusele võtta täiendavaid meetmeid olmejäätmete ringlussevõtu sihtarvu täitmiseks, kuid need meetmed tuleb välja töötada teise eelnõu raames, millele peab eelnema ka mõjude analüüs.

Eelnevast tulenevalt palume Riigikogu keskkonnakomisjonil mitte Eelnõusse lisada müügipakendi ringlussevõtu sihtarvu. Lisaks soovime keskkonnakomisjoniga sel teemal kohtuda ning oma seisukohti täiendavalt selgitada.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Pöördumisega on liitunud:

Eesti Kaupmeeste Liit

Eesti Keemiatööstuse Liit

Eesti Toiduainetööstuse Liit

Eesti Plastitööstuse Liit

Eesti E-kaubanduse Liit

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Eesti Taaskasutusorganisatsioon MTÜ (ETO)

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070